



توراه اور • پاراشاها برآشیت • مامار 9

# יבל הוא היה אבי יושב אהל ומקנה

«יابل - پدر ساکنان خیمه‌ها بود»



تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی ییتسخاک

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی



/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/bereishis/9

**1** **יבל הוא היה אבי יושב אהל ומקנה. ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תופש כנור ועוגב. הנה ארז"ל**  
[אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **כל בעלי השיר יוצאין בשיר כו'.**

«یاوال (יבל) پدر کسانی بود که در خیمه‌ها سکونت دارند و [دام] نگه می‌دارند؛ و نام برادرش یووال (یوبل) بود؛ او پدر همه کسانی بود که چنگ و نی می‌نوازند.» اکنون، حکیمان ما، که یادشان گرامی باد، گفته‌اند: «همه دارندگان آواز (شیر, shir) با آواز بیرون می‌روند»، و جز این.

**פי' שכל בחי' העלאה ממהות למהות כמו מג"ע [מגן עדן] התחתון לג"ע [לגן עדן] העליון וכדומה הוא ע"י**  
**השיר שהוא בחי' בטול היש**

مقصود این است که هر فراز از یک حالت وجود به حالتی دیگر – مانند فراز از باغ عدن فرودین به باغ عدن برین، و مانند آن – به واسطه آواز صورت می‌گیرد؛ آواز مرتبه خودنفری گری (بیטول, bittul) نسبت به «چیزبودگی» (היש, hayesh) است.

**וכנודע שלא יוכל להתהוות מיש ליש אא"כ [אלא אם כן] נעשה היש תחילה בחי' אין אז יוכל להתהוות**  
**ממנו יש אחר בתוס' [בתוספת] ברכה.**

چنان‌که دانسته است، «چیزی» نمی‌تواند از «چیزی» پدید آید، مگر آن‌که آن «چیز» نخست به حالت «هیچ» درآید؛ آن‌گاه «چیزی» دیگر می‌تواند از آن، با برکتی افزون، پدید آید.

**כמשל הגרעין הנזרע בארץ שצריך להיות נרקב בארץ ואח"כ יכול לצמוח מזה הרבה גרעיני' [גרעינים].**  
این مانند دانه‌ای است که در زمین کاشته می‌شود؛ باید در زمین بیوسد و سپس دانه‌های بسیار می‌توانند از آن برویند.

**2** **וכמו"כ [وكمو כן] למעלה بنשמות ומלאכים כדי שיהיה לו עלייה בתוספת השגה צריך מקודם להיות**  
**בבחי' בטול היש והשגה ראשונה שהיה לו ואח"כ יוכל לעלות השגה יותר גדולה**

همچنین در بالا، در مورد ارواح و فرشتگان، برای آن‌که کسی با افزودن ادراک به مرتبه‌ای بالاتر صعود کند، باید نخست در وضعیت خودنفری گری (بیטول, bittul) نسبت به وجود مستقل (יש, yesh) و نیز نسبت به نخستین ادراکی که داشته قرار گیرد؛ سپس می‌تواند به ادراکی بزرگتر صعود کند.

**וזהו בחי' עמוד שבין ג"ע [גן עדן] התחתון לג"ע [לגן עדן] העליון הוא בחי' בטול כנ"ל**

و این همان مرتبه ستون میان باغ عدن تحتانی و باغ عدن فوقانی است: این مرتبه بیטول است، چنان‌که پیش‌تر گفته شد.

**וזהו כל בעלי השיר יוצאין בהשגתם ונמשכים לעלות למעלה ע"י השיר ולכן בשעת הקרבת הקרבן היה צריך להיות ג"כ שיר**

و این معنای «همه صاحبان آواز بیرون می‌روند» - در ادراکشان - و «کشیده می‌شوند» تا به واسطه آواز به بالا صعود کنند است. از این رو، هنگام تقدیم قربانی نیز باید آواز باشد.

**כי ענין הקרבנות הוא העלאה ממטה למעלה אשה ריח ניחוח וצריך לזה ג"כ בחי' שיר בחי' בטול כנ"ל שיוכל להתעלות:**

زیرا معنای قربانی‌ها صعودی از پایین به بالاست: «قربانی آتشین، رایحه‌ای خوشایند»؛ و برای این کار نیز باید مرتبه آواز، یعنی مرتبه **بیטול**، چنان‌که پیش‌تر گفته شد، وجود داشته باشد تا قربانی بتواند صعود کند.

**3 והנה יש שיר פשוט ושיר כפול וכנודע שבהעמוד יש ג' גוונים חיור וסומק שהוא בחי' חו"ג [חסד וגבורה] וירוק בחי' התכללות כו'. כי הנה בבחי' בטול יש הרבה מדרגות.**

اکنون، سرود ساده و سرود دوگانه هست. چنان‌که معروف است، ستون سه رنگ دارد: سفید و سرخ، که مهر (**חסد**, Chesed) و قید و سخت‌گیری (**גבורה**, Gevurah) هستند، و سبز، که مرتبه درهم‌آمیزی است و غیره. زیرا در مرتبه خودنفی‌گری ( **بیטול**, bittul) مراتب بسیاری وجود دارد.

**יש בחי' בטול פשוט נקודה אחת בחי' יו"ד ויש בחי' בטול שנכלל בזה גם מדות בחי' אהבה או יראה וכو' וכן בחיצוניות המדות שהן חו"ג [חסד וגבורה] יש התכללות ג"כ חסד שבגבורה**

مرتبه‌ای از خودنفی‌گری ساده هست: نقطه‌ای یگانه، مرتبه حرف یود (יו"ד, Yud)؛ و مرتبه‌ای از خودنفی‌گری هست که در آن صفات عاطفی (**مדות**, middos) نیز گنجانده شده‌اند—مرتبه عشق یا هیبت و غیره. همچنین در بُعد بیرونی (**חיצוניות**, chitzoniyus) صفات عاطفی، یعنی مهر و قید و سخت‌گیری، نیز درهم‌آمیزی وجود دارد: مهر در دل قید و سخت‌گیری،

**כמו המכה את בנו שהוא בחי' גבורה ونכלל בזה בחי' חסד ואהבה שמחמת אהבה רצונו להדריכו בדרך הישר ולכן מכה דייקא בנו ולא אחר כי את אשר יאהב יוכיח.**

مانند کسی که پسرش را می‌زند؛ این مرتبه قید و سخت‌گیری است و در آن، مرتبه مهر و عشق نیز گنجانده شده است: از سر عشق می‌خواهد او را در راه راست هدایت کند، و از این رو به‌خصوص پسر خود را می‌زند، نه دیگری را؛ زیرا «آن‌که را دوست می‌دارد، توبیخ می‌کند».

**וכשהבטול הוא בטול פשוט נקרא שיר פשוט וכשיש בזה עוד מדה אחת אהבה או יראה (עמ"ש בפי' הזהר פ' קרח ע"פ קרואי מועד) נקרא שיר כפול**

وقتی خودنهی‌گری، خودنهی‌گری ساده باشد، آن را سرود ساده می‌نامند؛ و وقتی یک صفت دیگر—عشق یا هیبت—نیز در آن باشد (بنگرید به آنچه درباره تفسیر **זהר (זהר)**، بخش قורح (**קרח**)، بر آیه «خواندگان انجمن» توضیح داده شده است)، آن را سرود دوگانه می‌نامند؛

**וכשיש התכללות המדות (אהוי"ר [אהבה ויראה] גם שניהם בהבטול) נק' שיר משולש ועד"ז יש ג"כ שיר מרובע**  
و وقتی صفات درهم می‌آمیزند—عشق و هیبت، هر دو با هم در خودنهی‌گری—آن را سرود سه‌گانه می‌نامند؛ و به همین ترتیب، سرود چهارگانه نیز هست

**(ع"מ"ש בענין תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר שהן התכללות ד' בחי' יחד אהוי"ר [אהבה ויראה] ורחמנות ובחי' שש הוא האהבה מוסתרת כו')**

(بنگرید به آنچه درباره نیلگون، ارغوانی، سرخ لاک و کتان تابیده (**שש**, shesh) توضیح داده شده است؛ اینها درهم‌آمیزی چهار مرتبه با یکدیگرند: عشق، هیبت و شفقت، و مرتبه کتان تابیده عشق نهفته است و غیره.)

**כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם שהוא התכללות מצפון לדרום ע"י הרוח המנשב מצפון לדרום**  
زیرا «چون چهار باد آسمان، شما را پراکنده ساختم»؛ این عبارت به درهم‌آمیختگی از شمال تا جنوب اشاره دارد، به واسطه بادی که از شمال به جنوب می‌وزد،

**וכן ממזרח למערב כו' (ולפעמים יש התכללות כל הד' בחי' מזרח מערב צפון وדרום ע"י הרוח המנשב כך כו')**

و نیز از شرق تا غرب و غیره؛ (و گاهی هر چهار مرتبه—شرق، غرب، شمال و جنوب—به واسطه بادی که چنین می‌وزد، با هم درمی‌آمیزند و غیره.)

**וזהו ג"כ ענין הליכת השמש ממזרח למערב הוא ג"כ ענין בטול**

این نیز مسئله حرکت خورشید از شرق به غرب است؛ این هم مسئله خودنهی‌گری (**ביטול**, bittul) است؛

**והוא בחי' נפש שבשמש שהוא בחי' השגתה ומחמת זה גוף השמש הולך תמיד בגשמיות בבחי' בטול (כמבואר בענין שמש בגבעון דום כו' בדרוש דחרבות צורים).**

و این، مرتبه نفیس درون خورشید است که همان ادراک آن است؛ و از این رو جسم خورشید پیوسته، به طور مادی، در حالت **بیטול** حرکت می کند (چنان که درباره «خورشید، در جبعون بایست»، و غیره، در مامار «چاقوهای سنگ چخماق» توضیح داده شده است).

**ויש בזה ב' דעות בהליכתה אם הוא מצד אהבה ותשוקה או מצד בטול הפשוט. ובאמת יש לפעמים בטול פשוט ולפעמים יש בזה ג"כ בחי' אהבה כנ"ל**

درباره حرکت آن دو دیدگاه وجود دارد: آیا حرکتش از عشق و اشتیاق است یا از **بیטول** محض. در حقیقت، گاهی **بیטول** محض است و گاهی نیز جنبه ای از عشق در آن هست، چنان که پیش تر گفته شد.

**(ו"ז"ש [זהו שכתוב] זרח השמש כו' הולך אל דרום וסובב אל צפון כו' וכדפי' ע"ז בזהר ר"פ ויצא שהוא להיות בחי' התכללות ד' בחי' מזרח ומערב צו"ד [צפון ודרום] כו' זרח ובא הן מזרח ומערב):**

(و این [معناي] «و خورشید طلوع می کند»، و غیره، «به سوی جنوب می رود و به سوی شمال می گردد»، و غیره، است؛ چنان که زوهار در آغاز پاراشای ویتسه درباره آن توضیح می دهد: این برای آن است که چهار مرتبه – شرق و غرب، شمال و جنوب، و غیره – با یکدیگر درآمیزند؛ و «طلوع می کند» و «غروب می کند» همان شرق و غرب اند.)

**4 وזהו ענין יובל אבי כל תופש כנור כו' פי' יובל לשון הולכה שמוביל וממשיך למעלה ע"י כנור ועוגב בחי' שיר כנ"ל שע"י השיר הוא העלייה יוצאין בשיר כו'.**

و این است معنای «یوبال (יובל, Yuval)، پدر همه کسانی که چنگ می نوازند»، و مانند آن. مقصود این است: یوبال به معنای رساندن ( **הולכה**, holachah) است؛ زیرا او از طریق چنگ و نی، مرتبه سرودی را که پیش تر گفته شد، به بالا می رساند و به بالا می کشد؛ چراکه به واسطه سرود، عروج صورت می گیرد: «با سرود بیرون می روند»، و مانند آن.

**5 ויבל הוא היה אבי יושב אהל ומקנה כי כתיב לשמש שם אהל בהם פי' כדי שיהיה להשמש בחי' זו שיהיה לה בחי' בטול ותשוקה הוא ע"י אהל בהם.**

«و یابال (יבל) پدر ساکنان خیمه ها و [نگهدارندگان] دامها بود»؛ زیرا نوشته شده است: «برای خورشید، خیمه ای در میان آنها نهاد.» معنایش این است: برای آن که خورشید این کیفیت را داشته باشد – یعنی خودنهی گری (**بیטול**, bittul) و اشتیاق – این امر از طریق «خیمه ای در میان آنها» حاصل می شود.

**אהל הוא בבחי' מקיף מלמעלה נמשך הארה זו שתהיה תמיד בבחי' בטול וזהו בחי' יבל לשון ויבל לחמורים שהוא ענין בלבול ותערובות**

خیمه در حکم نور فراگیر (مکيف, makif) است: این تابش از بالا امتداد می‌یابد تا آن نور پیوسته در حالت خودنفی‌گری باشد. این مرتبه یابال نیز از واژه «و او به الاغها علوفه داد» (ויבל, vayavol) گرفته شده است؛ این تعبیر به آمیختگی (בלبول, bilbul) و درهم‌آمیزی اشاره دارد.

**פי' שהיא הארה מבחי' מקיף ששם הוא בלי התחלקות ויוכל להתערב הכל שיומשך הארה גם למטה שיוכל להיות אח"כ בחי' יובל אבי כל תופש כנור שהוא בחי' בטול כנ"ל**

معنايش اين است که این تابشی از مرتبه نور فراگیر است؛ مرتبه‌ای که در آن تقسیم‌بندی وجود ندارد و همه‌چیز می‌تواند درهم‌آمیزد، تا تابش به پایین نیز امتداد یابد و پس از آن مرتبه «یوبال (یوبل)» پدر همه کسانی که چنگ می‌نوازند» پدید آید؛ مرتبه‌ای از خودنفی‌گری، چنان‌که پیش‌تر گفته شد.

**וזהו אבי יושב אהל ומקנה שבחי' אהל הוא בחי' מקיף כנ"ל ולכן יוכל להיות גם למקנה להמשיך למטה (כי המקיף אין בו מעלה ומטה כמ"ש ומתחת זרועות עולם)**

و این معنای «پدر ساکنان خیمه‌ها و [نگهدارندگان] دام‌ها» است: مرتبه «خیمه» همان مرتبه نور فراگیر است، چنان‌که پیش‌تر گفته شد؛ بنابراین می‌تواند برای دام‌ها نیز باشد – یعنی نور را به پایین امتداد دهد – زیرا نور فراگیر بالا و پایینی ندارد، چنان‌که نوشته شده است: «و در زیر، بازوان جاودان است.»

**כמו יעקב שהיה רועה צאן מקל לבנה לח כו' (התכללות חג"ת [חסד גבורה תפארת] ע' [עיין] זהר ויצא)**

همانند یعقوب (יעקب)، که شبان گوسفندان بود – «چوبی از صنوبر تازه»، و غیره (درهم‌تنیدگی مهر (חסד, Chesed)، قید و سخت‌گیری (گבורה, Gevurah) و زیبایی و هماهنگی (تفארת, Tiferes)؛ بنگرید به زوهار (זהר)، ویتسه).

**שאדם אחר רועה צאן הוא רועה בגשמיות משא"כ יעקב שהיה יושב אהלים המשיך מבחי' מקיפים להיות רועה צאן**

زیرا شبانی گوسفندان برای شخصی دیگر، شبانی‌ای جسمانی است؛ اما یعقوب که «در خیمه‌ها ساکن بود»، از مرتبه نورهای فراگیر امتداد داد تا شبانی گوسفندان باشد.

**וזהו יושב אהל ומקנה כנ"ל (ועמ"ש מענין יובל בפי' שלח ע"פ מקושש ועיין עוד מענין מקנה בפי' ויצא ע"פ ושש שנים בצאנך כו') וע"פ ואלה המשפטים כו'):**

و این معنای «ساکنان خیمه‌ها و [نگهدارندگان] دام‌ها»ست، چنان‌که پیش‌تر گفته شد. (و بنگرید به آنچه دربارهٔ یوبال در پارشای شلاخ، بر آیهٔ «هیزم‌جمع‌کن»، توضیح داده شده است؛ و نیز دربارهٔ «دام‌ها» در پارشای ویتسه، بر آیهٔ «و شش سال برای گله‌ات»، و غیره، و بر آیهٔ «و اینها احکام‌اند»، و غیره.)



## دربارهٔ این نسخه

.the English translation و This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

**This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.** <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309 /parsha). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: [likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha)

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ‌چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانهٔ لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

از [/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/bereishis/9](https://likuteitorah.com/fa/torah-ohr/bereishis/9)

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی بیتسخاک